

140. sz. Egyezmény

a fizetett tanulmányi szabadságról

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

Amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1974. június 5-én ötvenkilencedik ülészakára ült össze, és

Tudomásul véve, hogy az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata 26. cikke kimondja, hogy minden embernek joga van az oktatásra, és

Tudomásul véve továbbá a szakmai képzésről és a munkavállalók képviselőinek védelméről szóló meglévő nemzetközi munkaügyi Ajánlások azon rendelkezéseit, amelyek a munkavállalóknak a munka alól történő időleges mentesítésére vagy szabad idő biztosítására vonatkoznak annak érdekében, hogy lehetővé tegyék számukra a részvételt az oktatási és képzési programokban, és

Figyelembe véve, hogy a tudományos és műszaki fejlődés következtében a folytonos oktatása és képzésre támasztott igény, és a gazdasági és társadalmi viszonyok változása megfelelő intézkedéseket igényel az oktatás és képzés céljait szolgáló szabadság vonatkozásában, annak érdekében, hogy eleget lehessen tenni az új társadalmi, gazdasági, technológiai és kulturális rend követelményeinek, igényeinek és célkitűzéseinek, és

Figyelembe véve, hogy a fizetett tanulmányi szabadságot korunk társadalmában eszköznek kell tekinteni munkavállalók reális igényeinek kielégítése terén, és

Figyelembe véve, hogy a fizetett tanulmányi szabadságot a folytonos oktatási és képzési politikával összefüggésében kell megfogalmazni, és azt fokozatosan és hatékonyan kell megvalósítani, és

Miután úgy határozott, hogy elfogad a fizetett tanulmányi szabadságra vonatkozó különböző javaslatokat, - amely kérdés az ülészak napirendjének negyedik pontjaként szerepelt, és

Miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat egy nemzetközi Egyezmény formájában adja közre,

a mai napon, 1974. június 24-én, elfogadja az alábbi Egyezményt, amely „A fizetett tanulmányi szabadságról szóló 1974. évi Egyezmény” néven idézhető:

1. cikk

A jelen egyezmény szempontjából a "fizetett tanulmányi szabadság" kifejezés a munkavállaló részére oktatási célokra, meghatározott időszakra, munkaidő alatt, megfelelő pénzügyi juttatások mellett engedélyezett szabadságot jelenti.

2. cikk

Minden tagállam köteles megfogalmazni és alkalmazni egy olyan politikát, amely arra irányul, hogy az ország szokásainak és feltételeinek megfelelő módszerekkel, szükség esetén fokozatosan, előmozdítja a fizetett tanulmányi szabadság alábbi célokra történő biztosítását:

- (a) képzésre, minden szinten;
- (b) általános, szociális és állampolgári oktatásra;
- (c) szakszervezeti oktatásra.

3. cikk

Az előző cikkben jelzett politikának arra kell irányulnia, szükség esetén eltérő módozatokkal, hogy:

- (a) elősegítse a szakma, vagy a funkció gyakorlásához szükséges képzettség megszerzését, továbbfejlesztését és adaptálását, valamint az előmenetelt és a munkahely biztonságát a tudományos és műszaki fejlődés és a gazdasági és szerkezeti változások adta feltételek mellett;
- (b) elősegítse a munkavállalók és képviselőik szakszerű és aktív részvételét az üzem és a közösség életében;
- (c) elősegítse a munkavállalók emberi, szociális és kulturális előmenetelét; és
- (d) általában elősegítse az olyan folytonos oktatást és képzést, amely segíti a munkavállalók koruk követelményeihez történő alkalmazkodását.

4. cikk

Ennek a politikának figyelembe kell vennie az egyes országok és különböző tevékenységi szektorok fejlettségi fokát és sajátos szükségleteit, össze kell azt hangolni az általános foglalkoztatási, oktatási, képzési és munkaidő politikával és adott esetben figyelembe kell venni a munkaidő és munkamennyiség idényjellegű változásait.

5. cikk

A fizetett tanulmányi szabadság biztosításának módját szolgáló intézkedések országos törvények, szabályok, kollektív szerződések, döntőbíróági határozatok, vagy más, az ország gyakorlatának megfelelő módon kerülhetnek megvalósításra.

6. cikk

A közhatóságok, a munkaadók és a munkavállalók szervezetei, az oktatással, vagy szakképzéssel foglalkozó intézmények az országos feltételeknek és gyakorlatnak megfelelő módon bevonandók a fizetett tanulmányi szabadság előmozdítását szolgáló politika kidolgozásába és alkalmazásába.

7. cikk

A fizetett tanulmányi szabadság finanszírozását szolgáló intézkedések rendszeres és megfelelő időszakokban történjenek, az ország gyakorlatával összhangban álló.

8. cikk

A fizetett tanulmányi szabadság nem tagadható meg a munkavállalóktól fajuk, bőruk színe, nemük, vallásuk, politikai véleményük, nemzeti, vagy társadalmi hovatartozásuk alapján.

9. cikk

Szükség esetén, a fizetett tanulmányi szabadság vonatkozásában speciális intézkedéseket kell fogantatosítani:

- (a) amennyiben a munkavállalók speciális kategóriáinak nehézségük van az általános kedvezményeket igénybe vételében, pl. kis üzemekben, mezőgazdasági és az elszigetelt zónákban lakó, több műszakban dolgozó, vagy családi terhekkal megterhelt munkavállalók esetében;
- (b) ha az üzemek speciális kategóriáinak, pl. a kis üzemeknek, vagy idényjellegű üzemeknek nehézségük van az általános szabályozás alkalmazásában, természetesen úgy, hogy az ezekben az üzemekben dolgozók ne legyenek kirekesztve a fizetett tanulmányi szabadság kedvezményeiből.

10. cikk

A munkavállalókra érvényes jogosultsági feltételek a fizetett tanulmányi szabadság igénybevétele tekintetében eltérhetnek aszerint, hogy a fizetett tanulmányi szabadságot

- (a) képzésre, minden szinten,
- (b) általános, szociális, vagy állampolgári;
- (c) szakszervezeti oktatásra kívánják igénybe venni.

11. cikk

A fizetett tanulmányi szabadságra való jogosultság egy olyan valóságos szolgálati időtartamhoz kötendő, amely szükséges a társadalombiztosítási, és más, a munkaviszonyból eredő jogosultságok megszerzéséhez úgy, ahogy azt az országos törvényhozás, a kollektív szerződések, a döntőbírói határozatok, vagy az országos gyakorlat előírják.

12. cikk

A jelen Egyezmény hivatalos ratifikációit a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával kell közölni nyilvántartásba vétel céljából.

13. cikk

1. A jelen Egyezmény a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet tagállamai közül csak azokra nézve kötelező, amelyeknek ratifikációit a főigazgató nyilvántartásba vette.

2. Az Egyezmény azon időponttól számított tizenkét hónap múlva lép hatályba, amikor két tagállam részéről történt ratifikációt a főigazgató nyilvántartásba vette.

3. A továbbiakban a jelen Egyezmény minden további tagállamra nézve tizenkét hónappal azután lép hatályba, hogy a tagállam ratifikációját nyilvántartásba vették.

14. cikk

1. A jelen Egyezményt ratifikáló tagállam a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával egy nyilvántartásba vétel céljából közölt nyilatkozat útján mondhatja fel az Egyezményt első hatályba lépésének időpontjától számított tíz év elteltével. Az ilyen felmondás a nyilvántartásba vételét követő egy év elteltével válik hatályossá.

2. Az a tagállam, amely a jelen Egyezményt ratifikálta, és amely az előző bekezdésben említett tíz éves időszak lejártá utáni egy éven belül nem él a jelen cikkben biztosított felmondási jogával, újabb tíz éves időszakra kötelezettségben marad. Ezt követően minden tíz év elteltével mondhatja fel a jelen Egyezményt a jelen cikkben előírt feltételek szerint.

15. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet valamennyi tagállamát köteles értesíteni a Szervezet tagállamai által vele közölt valamennyi ratifikálás illetve felmondás nyilvántartásba vételéről.

2. A főigazgató a második ratifikáció nyilvántartásba vételéről küldött értesítésével egyidejűleg felhívja a Szervezet tagállamainak a figyelmét az Egyezmény hatályba lépésének időpontjára is.

16. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója az előző cikkek rendelkezéseivel összhangban nyilvántartásba vett ratifikációkat és felmondásokat az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 102. cikke értelmében valamennyi részletükben nyilvántartásba vétel céljából megküldi az Egyesült Nemzetek főtitkárának.

17. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa az általa szükségesnek ítélt időpontokban jelentést terjeszt az Általános Konferencia elé a jelen Egyezmény helyzetéről, és megvizsgálja, kívánatos-e a Konferencia napirendjére tűzni az Egyezmény részleges vagy teljes módosításának kérdését.

18. cikk

1. Ha a Konferencia a jelen Egyezményt részben vagy egészében módosító új Egyezményt fogad el, akkor az új Egyezmény eltérő rendelkezése hiányában

- (a) az új módosító Egyezmény valamely tagállam által történő ratifikálása, tekintet nélkül a fenti 14. cikk rendelkezéseire, *ipso jure* magában foglalja a jelen Egyezmény azonnali felmondását, amennyiben és amikor az új módosító Egyezmény hatályba lép;
- (b) az új módosító Egyezmény hatályba lépésekor lezárul a jelen Egyezmény ratifikálásának lehetősége a tagállamok előtt.

2. A jelen Egyezmény jelenlegi formájában és tartalmával mindenképpen érvényben marad mindazon tagállamokra nézve, amelyek a jelen Egyezményt ratifikálták, de a módosító Egyezményt nem.

19. cikk

A jelen Egyezmény szövegének angol és francia változata egyaránt hiteles.